MGMT
of Innovation and Technology

Nr.2 November 2026

SÄRTRYCK

SSE Society Lab

— En katalysator för civilmilitär innovation

STIFTELSEN IMIT – INSTITUTE FOR MANAGEMENT OF INNOVATION AND TECHNOLOGY

SSE Society Lab

— En katalysator för civilmilitär innovation

Av Martin Carlsson-Wall

Vad händer när offentlig sektor får ett behov av ett snabbare utvecklingstempo?

Denna fråga ställde sig forskare vid Center for Security and Resilience (Handelshögskolan i Stockholm, SSE) tillsammans med sina partners inom försvarssektorn hösten 2025[1]. Denna artikel beskriver två projekt, ”Gamers som samhällsresurs” och ”Skyddsrum som kulturell destination” och hur SSE Society Lab fungerar som en katalysator för samhällsförändring.

Projekt 1: ”Gamers som samhällsresurs”

Gamers som samhällsresurs är ett projekt som är initierat av en av våra studenter Faruk Pita. Faruk är f.d. professionell e-sportspelare i Counter-Strike och numera tränare för ett av Sveriges bästa lag, Eyeballers. Under 2025/2026 gick Faruk utbildningen Management Diploma for Athletes som är en ettårig utbildning för f.d. elitidrottare. Utbildningen har getts årligen sedan 2011 och exempel på deltagare i programmet är Anja Pärson, Peter Forsberg, Therese Alshammar och Per-Ulrik Johansson.

Som examensarbete valde Faruk att utforska hur e-sportspelare skulle kunna utbildas till att bli drönarpiloter. Erfarenheter från Ukraina och USA visar att e-sportspelare med sin långa erfarenhet av snabbt beslutsfattande och öga-hand-koordination skulle kunna bli duktiga drönarpiloter och att utbildningstiden också skulle kunna förkortas.

Under våren 2026 genomfördes intervjuer med såväl e-sportpersoner som experter inom Försvarsmakten, FMV och Myndigheten för civilt försvar. En tidig inspirationskälla var också den estniske entreprenören Taavi Kotka. Inom ramen för verksamheten Kuri Kotkas (arga örnar) driver Kotka tillsammans med det estniska försvarsdepartementet och frivilliga försvarsförbund en utbildning som ges till civila som vill lära sig att bli drönarpiloter. Efter att ha fått kontakt med Kotka fick projektet en internationell föregångare som föredrogs för de svenska myndigheterna. Intervjuer och internationella kontakter ledde till att projektet fick kontakt med Försvarsdepartementet under senvåren 2026. Tjänstemän på departementet hade själva haft tankar på att utbilda drönarpiloter och när Moderaterna i maj 2026 lanserade Drönarvärnet så fick projektet än mer förankring och momentum. Detta ledde till att ministern för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin gjorde ett besök på Center for Security and Resilience den 1 september 2026. Projektet hade vid denna tidpunkt utökats med nya akademiska partners såsom Högskolan i Skövde, Linköpings universitet och Örebro universitet samt Center for Security and Resilience partners Försvarsmakten, FMV och Myndigheten för civilt försvar.

Likt ett företag i SSE Business Lab som går igenom tydliga faser som ”prototyptestning”, ”första produkt på marknaden” och ”uppskalning” så har projektet Gamers som samhällsresurs fått finansiering av Myndigheten för civilt försvar att genomföra en förstudie kring hur arbetet skulle kunna organiseras och skalas upp. Ambitionen är att samla ett större konsortium av aktörer enligt triple helix (offentliga aktörer-näringsliv-akademi) och genomföra pilottester under 2026 och 2027.

På längre sikt är visionen att svenska gymnasister ser en naturlig koppling mellan e-sport och drönarutbildning så att Sveriges förmåga inom detta område utvecklas inom både det civila och militära försvaret.

Projekt 2: ”Skyddsrum som kulturell destination”

Ett annat projekt i SSE Society Lab är ”Skyddsrum som kulturell destination”. Detta projekt växte också fram under våren 2026. Bakgrunden var att många av de kommuner som Center for Security and Resilience arbetar med berättade att Sveriges drygt 60 000 skyddsrum behöver moderniseras. Efter totalförsvarets nedmontering på 1990-talet och i början av 2000-talet har många skyddsrum förfallit och är idag förråd för böcker, möbler eller cyklar. Med nya geopolitiska hot behöver fastighetsägare, kommuner och myndigheter få skyddsrummen att återställas till sitt ursprungliga skick. Frågan är bara, hur ska det gå till?

En tanke som Center for Security and Resilience haft sedan starten i juni 2025 är att utforska kulturens roll i totalförsvaret. Centret har anställt kompositören Jacob Mühlrad som ”composer in residence” och Handelshögskolan har under många år arbetat aktivt med att föra in litteratur, konst och kultur i skolans utbildning och fysiska rum.

Den 29 maj 2026 bjöds centret in att delta i en workshop på Rosenbad. Inbjudande ministrar var kulturminister Parisa Liljestrand, justitieminister Gunnar Strömmer och försvarsminister Pål Jonson. Vid denna workshop samlades företrädare för kultursektorn i Sverige, Försvarsmakten, MCF, Polisen, akademin och näringslivet. Erfarenheter från Ukraina har visat att kulturen spelar en viktig roll i kriget. Å ena sidan anfaller Ryssland systematiskt kulturella institutioner som bär upp den ukrainska identiteten, å andra sidan spelar kulturen i form av musik, litteratur och konst en central roll för att upprätthålla den ukrainska motståndsviljan.

Centret berättade då om idén ”Skyddsrum som kulturell destination”. Utifrån hur Handelshögskolan har arbetat med att omvandla traditionella klassrum till konstklassrum (se bild 2) så är ambitionen att göra skyddsrum till en inspirerande plats som både skyddar medborgare fysiskt men också skapar samtal kring demokrati och medborgerliga rättigheter och skyldigheter.

Den 24 augusti genomfördes därför en andra workshop på Handelshögskolan. Förutom statsråd, kulturföreträdare och näringslivsrepresentanter bjöds även experter på skyddsrum in för att delta. Diskussionerna ledde till nya idéer som skyddsrummets dag, att Arméns musikkår ska göra en skyddsrumsturné runt om i Sverige och att nya skyddsrumskartor ska skapas på samma sätt som vi har kartor som visar buss-, tåg- och tunnelbanelinjer.

Bild 1: Projekt ”Gamers som samhällsresurs”.

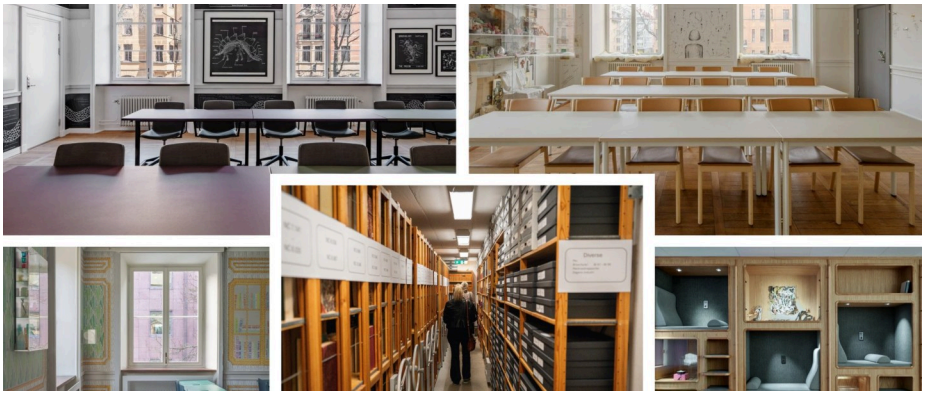

Bild 2: Projekt ”Skyddsrum som kulturell destination”.

Ambitionen med ”Skyddsrum som kulturell destination” är nu att få finansiering för en förstudie som kan utforska hur en nationell totalförsvarsförmåga kan utvecklas. Precis som ”Gamers som samhällsresurs” har ett nätverk med personer och organisationer från hela samhället satts samman och det finns nu kraft och energi att ta denna idé vidare under hösten 2026 och våren 2027.

Lärdomar – tempo, handlande och att våga göra ”billiga” misstag

SSE Society Lab startades hösten 2025 och har nu funnits i drygt ett år. Vi har lärt oss mycket men framförallt är det tre saker som varit centrala i vår utvecklingsresa:

1. **Integrera olika tempo** – även om SSE Society Lab är en verksamhet som bygger på snabbhet så är det minst lika viktigt att koordinera integrationen med forskningen och undervisningen. Under året har vi sett att idéer i SSE Society Lab kan komma ifrån något av de 20 forskningsprojekten som bedrivs eller att SSE Society Lab kan skapa impulser för hur vi justerar enskilda utbildningsprogram. Synergierna mellan alla tre arbetstempo är avgörande för att skala bra idéer och därmed att långsiktigt skapa en nationell förmåga.
2. **Våga göra** – när vi hör från Ukraina eller svenska start-ups så är ett budskap ofta återkommande – våga göra. När en idé dyker upp är det viktigt att få den att fästa och det sker lättast om forskare, studenter och partners direkt har mandat att agera. Center for Security and Resilience har därför avsatt budget och kunskapsmässiga resurser för att direkt skapa event eller mindre konceptstudier. Nya företag börjar med ett första steg. Detsamma gäller med att lösa civilmilitära innovationsproblem.
3. **Snabba lärocykler** – en sista reflektion rör kopplingen mellan handlande och lärande. Under det år som gått sedan Center for Security and Resilience skapades i juni 2025 har vi gjort många misstag. Utan att någon gjort något fel så blir ett event inte som man tänkt eller så blir ett forskningsprojekt inte lika innovativt som det var på skrivbordet. Att avdramatisera misstag och se dem som ”läropengar” har varit avgörande för vår tillväxt. Vår erfarenhet är att genuin osäkerhet är svår att planera och då är det viktigt att se misstag som temporära återvändsgränder som skapar insikt kring nästa steg och rätt väg framåt.

Figur 1 sammanfattar vårt arbetssätt. Eftersom försvarssektorn kombinerar både snabba och långa utvecklingsprocesser tror vi att ”academic rigor” och ”practical relevance” är avgörande för att nå framgång. Snabba projekt skapar energi och hopp, men det är lika viktigt att jobba långsiktigt med förmågeuppbyggnad och kompetensutveckling. I framtiden ser vi fram emot att våra studenter är lika intresserade av att lösa samhällsproblem i SSE Society Lab som de är att skapa nya företag i SSE Business Lab.

Faktaruta

Handelshögskolan i Stockholm har de senaste åren gått ifrån att vara en skola för Sveriges finanselit till att utmärka sig för sina snabbväxande start-up bolag. I en värld som blir allt mer agil och komplex har företag som Klarna, Voi och Legora utvecklats och SSE Business Lab har blivit en viktig del i Sveriges entreprenörskapsunder.

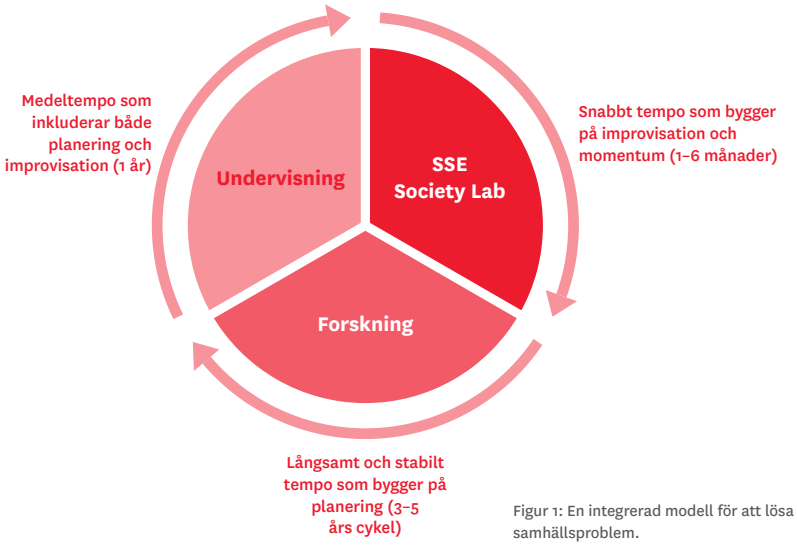

Figur 1: En integrerad modell för att lösa samhällsproblem.

MARTIN CARLSSON-WALL

martin.carlsson-wall@hhs.se

Professor, Handelshögskolan i Stockholm
Chef och grundare, Center for Security and Resilience

REFERENSER OCH MER LÄSNING

> [1]Center for Security and Resilience har strategiska partnerskap med Försvarsmakten, Myndigheten för civilt försvar (MCF), Försvarets materielverk, SAAB, AFRY och Det Norske Veritas (DNV).

20238252

Posttidning B

NY LÄSARE/ADRESSÄNDRING/AVSLUT

För prenumerationsärenden var god skicka sista sidan utan kuvert till *Stiftelsen IMIT, 412 96 Göteborg*. Markera om ni vill starta, ändra eller avsluta prenumeration. Vid start eller ändra var god och fyll i nedanstående formulär. Prenumerationsärenden kan även göras via imit.se

☐ Starta prenumeration ☐ Ändra min prenumeration

☐ Avsluta min prenumeration (adressuppgifter behövs ej)

Namn:

Företag:

Adress:

Postnr: Postadress:

Prenumerationsuppgifterna används endast för utskick av denna tidskrift, Management of Innovation and Technology. Vid avslut av prenumeration makuleras samtliga uppgifter om prenumeranten.

HUVUDMANNAORGANISATIONER

Chalmers tekniska högskola, *Chalmers*
Handelshögskolan i Stockholm, *HHS*
Kungliga Tekniska högskolan, *KTH*
Linköpings universitet, *LiU*
Lunds Tekniska Högskola, *LTH*

HUVUDMÄN

Maria Elmquist, *Chalmers*
Mats Lundqvist, *Chalmers*
Per Svensson, *Chalmers*
Johan Eklund, *Sydsvenska Handelskammaren, för LTH*
Björn Ekelund, *Ericsson AB, för LTH*
Margaret McNamee, *LTH*
Anna Essen, *HHS*
Henrik Pålsson, *Networked Brains, för HHS*
Rasmus Rahm, *HHS*
Terrence Brown, *KTH*
Mats Engwall, *KTH*
Elena Fersman, *Ericsson AB, för KTH*
Ida Lindgren, *LiU*
Johan Holtström, *LiU*
Jason Martin, *LiU*

STYRELSE

Magnus Ahlström, *SAAB*
Joakim Björkdahl, *professor, Chalmers*
Pernilla Broberg, *professor, LiU*
Robert Demir, *bitr. professor LiU, föreståndare IMIT*
Charlotta Johnsson, *professor, LTH*
Mats Magnusson, *professor, KTH (Adjungerad)*
Cali Nuur, *professor, KTH*
Hanna Ståhl, *The Hamrin Foundation*
Mats Sundgren, *Enigma Scientific Consulting AB, ordförande IMIT*
Pär Åhlström, *professor, HHS*

REVISORER:
Mikael Ekberg, *KPMG*
Alice Olofsson, *KPMG*

IMIT-FELLOWS

Sverker Alänge, *Chalmers, docent*
Mattias Axelson, *HHS, doktor*
Marie Bemler, *Scania, doktor*
Lars Bengtsson, *LTH, professor*
Henrik Berglund, *Chalmers, professor*
Mattia Bianchi, *HHS, professor*
Jennie Björk, *KTH, docent*
Joakim Björkdahl, *Chalmers, professor*
Tomas Blomquist, *UmU, professor*
Erik Bohlin, *Chalmers, professor*
Anna Brattström, *University of St Andrews, professor*
Sofia Börjesson, *Chalmers, professor*
Martin Carlsson-Wall, *HHS, professor*
Rebecka Cedering Ångström, *Ericsson, doktor*
Linus Dahlander, *ESMT Berlin, professor*
Maria Elmquist, *Chalmers, professor*
Henrik Florén, *HH, docent*
Tobias Fredberg, *Chalmers, professor*
Johan Frishammar, *LTU, professor*
Ove Granstrand, *Chalmers, professor*
Darek M Haftor, *LNU, professor*
Thomas Hedner, *IMIT, professor*
Astrid Heidemann Lassen, *Aalborg University, associate professor*
Tomas Hellström, *LU, professor*
Marcus Holgersson, *Chalmers, docent*
Markus Hällgren, *UmU, professor*
Merle Jacob, *LU, professor*
Staffan Jacobsson, *Chalmers, professor*
Christer Karlsson, *CBS, professor*
Magnus Karlsson, *KTH, adjungerad professor*
Christina Keller, *LU, professor*
Ingrid Kihlander, *KTH, doktor*
Anders Kinnander, *Chalmers, professor*
Kalle Kraus, *HHS, professor*
Per Kristensson, *KAU, professor*
Nicolette Lakemond, *LiU, professor*
Åsa Lindholm Dahlstrand, *LU, professor*
Hans Löfsten, *Chalmers, professor*
Jan Löwstedt, *SU, professor*
Mats Magnusson, *KTH, professor*
Peter Magnusson, *KAU, professor*
Thomas Magnusson, *LiU, professor*
Daniele Mascia, *Luiss Guido Carli University, associate professor*
Jan Mattsson, *RUC, professor*
Maureen McKelvey, *GU, professor*
Magnus Mähring, *HHS, professor*
Pejvak Oghazi, *SH, professor*
Malin Olander Roese, *LTH, doktor*
Annika Olsson, *LTH, professor*
Vinit Parida, *LTU, professor*
Magnus Persson, *Chalmers, docent*
Johanna Pregmark, *Chalmers, doktor*
Birger Rapp, *IMIT, professor*
Anders Richtnér, *HHS, docent*
Rickard Sandberg, *HHS, docent*
Sören Sjölander, *Chalmers, professor*
Martin Sköld, *HHS, docent*
Alexander Styhre, *GU, professor*
Per Svensson, *Chalmers, doktor*
Jonas Söderlund, *BI/LiU, professor*
Fredrik Tell, *UU, professor*
Lotta Victor Tillberg, *IMIT, docent*
Lars Trygg, *Chalmers, docent*
Martin Wallin, *JIBS, professor*
Joakim Wincent, *LTU, professor*
Mats Winroth, *Chalmers, professor*
Karl Yden, *Chalmers, doktor*
Pär Åhlström, *HHS, professor*
Anna Öhrwall Rönnbäck, *LTU, professor*
För en komplett förteckning över alla IMIT-fellows se: imit.se

ADJUNGERADE:
Armand Hatchuel, *École des Mines, professor*
Anders Ingelgård, *Mölnlycke Health Care AB, DU, docent*
Paul Lillrank, *Aalto University, professor*
Bertil I Nilsson, *Resursbruket AB, tekn lic*
Rami Shani, *Cal Poly, professor*

ORGANISATION

REDOVISNING: Carina Blomkvist
PROJEKT- & EKONOMISTYRNING: Maria Christiansen
HEMSIDA/ADRESSREGISTER: Lucas Hörte

MÖJLIGHET ATT ANSÖKA OM SATSNINGSMEDEL FÖR NYA FORSKNINGSPROJEKT
Du som är forskare inom området "Innovation and Technology Management" vet väl att du kan ansöka om satsningsmedel från IMIT för arbete med större ansökningar, pilotprojekt, eller andra typer av aktiviteter som syftar till uppstart av nya projekt och som kan vara svåra att finna annan finansiering för. IMIT har ingen formell utlysning av dessa satsningsmedel utan ansökningar kan lämnas in när som helst under året. Ansökningar innehållande projektbeskrivning och budget bör ej överstiga tre sidor och skickas till IMITs föreståndare Robert Demir (robert.demir@imit.se). Beslut om finansiering fattas vanligen vid påföljande styrelsemöte. Några exakta undre eller övre gränser avseende projektomslutning finns ej, men en vanlig nivå på hittills beviljade ansökningar är 100-300 kkr.

IMIT

STIFTELSEN IMIT ÄR ETT FORSKNINGSINSTITUT
Stiftelsen IMITs målsättning är att främja och stödja forskning och utveckling inom teknisk, industriell och administrativ förnyelse, samt att utföra utbildningsinsatser inom detta område. Bakom stiftelsen IMIT står IFL vid Handelshögskolan i Stockholm, Chalmers tekniska högskola, Kungliga Tekniska högskolan, Linköpings universitet och Lunds Tekniska Högskola. IMITS FORSKNING behandlar först och främst hur teknisk utveckling kan nyttiggöras genom tillförsel av industriell och ekonomisk kunskap, exempelvis inom områdena projektledning, produktionsledning, samt ledning och organisering av innovationsverksamhet. IMIT bidrar till att sprida kunskap genom forskningsprojekt, magasinet "Management of Innovation and Technology", och genomförande av seminarier, workshops och konferenser för såväl forskare som verksamma i industrin. För mer information om IMITs verksamhet se imit.se

LÄS MER PÅ IMIT.SE

VI BERÄTTAR GÄRNA MER OM VÅR VERKSAMHET OCH VAD VI KAN GÖRA I SAMARBETE MED ER.
Stiftelsen IMIT, 412 96 Göteborg. Besöksadress: Chalmers, Vera Sandbergs Allé 8. Telefon 031-772 12 20